

ما و راه دشوار تجدد

رضا داوری اردکانی

ماوراء دشت ارغوان

رضا دایری از کتابچی

نویسندگان: ۱۳۸۵ هجری قمری، ۲۷ شهریور

ویراستار: علی ارشد

طراح جلد: یحیی صیغری

مدیر فنی: دانه شریقی، امیر نجفی، حسن حبیبی و دیگران

ناظر چاپ: حمید علی حسینی، محسنی و فاروق

شابک: ۵۰۰ - ۵۶۷۵ - ۹۶۶۸ قیمت: ۱۲۰۰۰ ریال

مشتق چاپ و نشر محفوظات: ۱۳۸۵ هجری قمری

فهرست

۱	مقدمه
۳	ما و تاریخ تجدد
۱۷	نظری به عالم متجدد غربی
۳۱	گسیختگی تاریخی و فرهنگی و تقدم سیاست بر فلسفه
۹۹	طرح بعضی مسائل دربارهٔ توسعه
۱۱۹	ملاحظات در باب فرهنگ و توسعه
۱۳۷	در ورای تجدد غربی
۱۴۵	دین و تجدد
۱۵۹	ملاحظات دربارۀ مسائل کشور
۱۶۹	آشوب در طرح مسئله
۱۷۷	وقت چیست و چگونه تلف می‌شود
۱۹۱	وضع علم در ایران
۲۱۳	مهاجرت دانشمندان بی‌اهمیت نیست اما فرار دانش و پژوهش مهم‌تر است
۲۳۹	شهر و ساکنانش
۲۵۳	نمایه‌ها

مقدمه

از صد سال پیش همه اقوام جهان به نحوی در راه تجدد وارد شده‌اند. این راه بر خلاف آنچه در ظاهر به نظر می‌آید راهی صعب و دشوار است و وقتی این دشواری بزرگ‌تر می‌شود که بدانیم انصراف از آن میسر نیست یا با تحمل دردهای شدید و

طولانی می‌توان از آن منصرف شد.

معمولاً می‌پندارند که تجدد مجموعه چیزهایی است که می‌توان از خارج وارد کرد و در کنار داشته‌های کهن قرار داد. ما از سنت و تجدد چنان بحث می‌کنیم که گویی آنها دو امر معین و بسته‌بندی شده‌اند و در اختیار ما قرار دارند و با آنها هر چه خواهیم می‌کنیم و در هر کدام هر جزئی را خواهیم نگاه می‌داریم و هر چه را نخواستیم دور می‌اندازیم. اما راه تجدد راهی در بیرون از وجود ما نیست. ما در سیر به سوی تجدد همواره در خود سیر می‌کنیم. ما نزد تجدد نمی‌رویم؛ تجدد هم نزد ما نمی‌آید، بلکه ما به نحوی با تجدد یگانه می‌شویم. تجدد که می‌آید خور و خواب و رفت و آمد و شامه و ذائقه و خانه و

خانمان و تصورات و علایق ما دگرگون می‌شود، یعنی تجدد عالمی است که آدم خاصی می‌تواند در آن ساکن و مقیم شود. وقتی در اروپا تجدد پدیدار شد دگرگونی در عالم و در وجود اشخاص و مردمان همزمان و متناسب صورت گرفت، اما اقوامی آن را از خارج گرفتند و بسته به اینکه تا چه اندازه آمادگی درک و قبول آن را داشتند به آن راه یافتند. بسیاری از آنها آثار تجدد را از جهان متجدد خریداری کردند بی آنکه جایی در خانه وجود خود برای آن خالی کرده باشند. آنها نتوانستند تجدد را درک و هضم کنند و شاید تجدد مزاحمشان شد.

در این دفتر مقالاتی گرد آمده است که دشواری راه تجدد را باز می‌گوید؛ راهی که در وجود ما گشوده و پیموده می‌شود. در حقیقت ما در راه تجدد هم راهیم هم رهرو، یعنی این ما هستیم که خود را برای زندگی در عالمی جز آنچه در آن و با آن بوده‌ایم مهیا می‌کنیم. تجدد خریدنی نیست و اگر خریدنی باشد ما خود بهای آن هستیم.

فروردین ۱۳۸۴